

Virusbeheersing in glastuinbouw

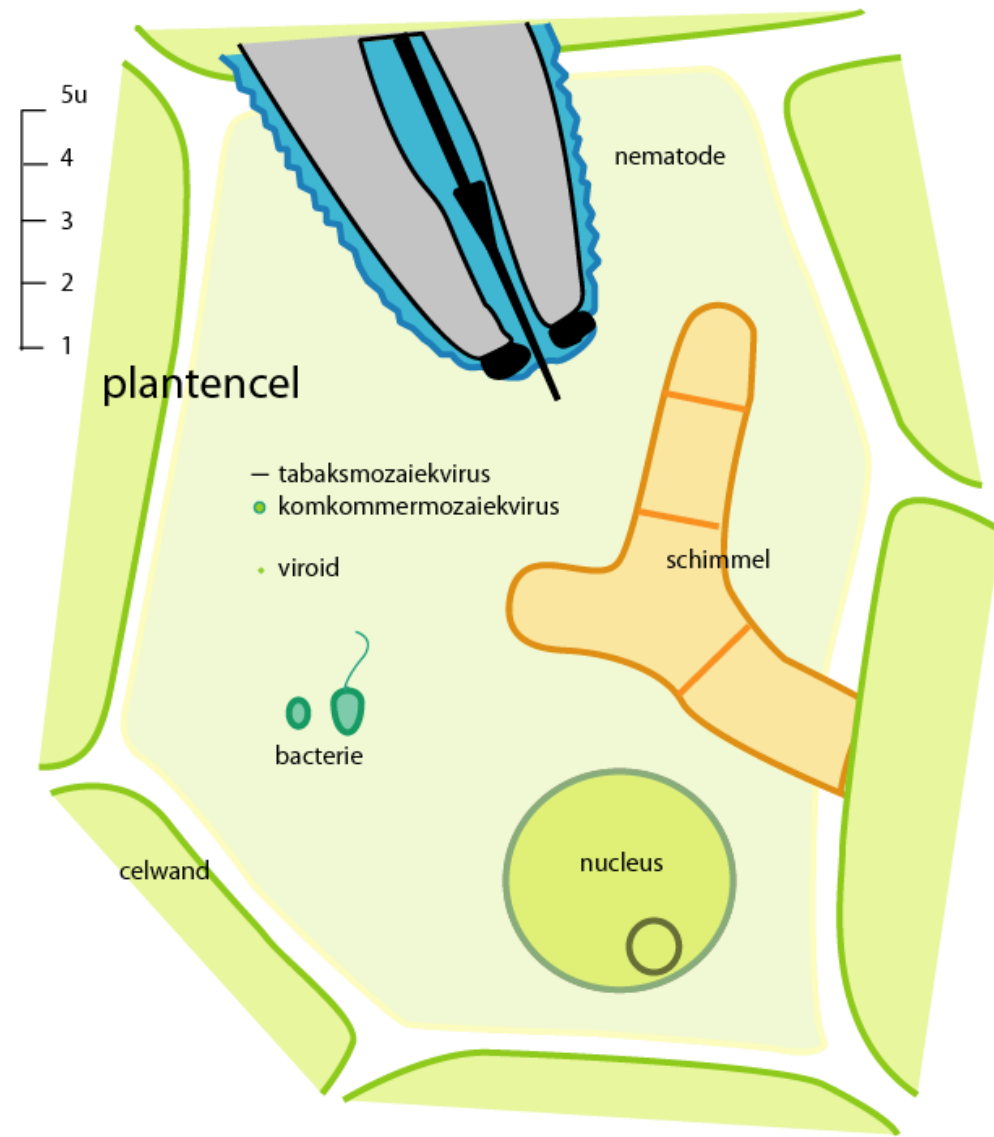
17 december 2020

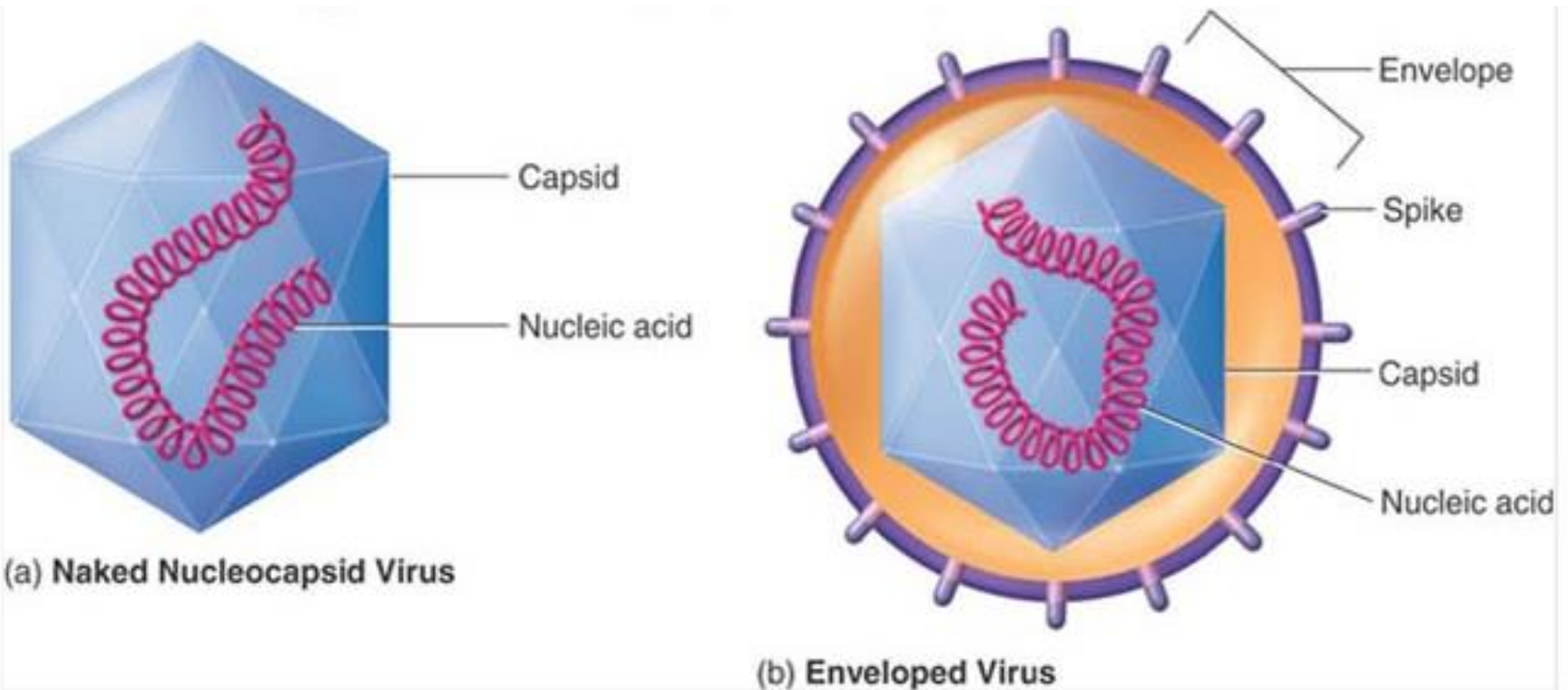
Plantenziekten

Micro-organismen:

- Aaltjes
- Schimmels
- Bacteriën
- Virussen
- Viroïden

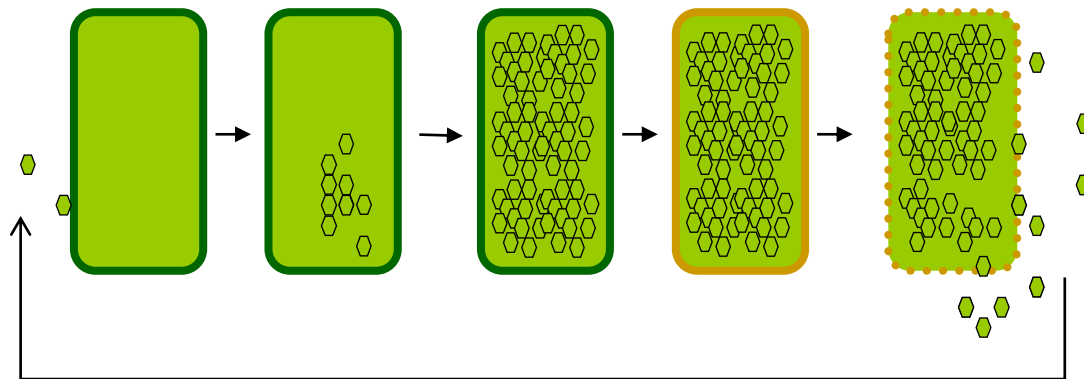

Virussen met en zonder envelop

Virusverspreiding

- Gastheerafhankelijk
- Incubatietijd 1-10 weken
- Verspreiding via zaden, insecten, gewaswerkzaamheden en plant-plant contact

Tomatenbronsvlekkenvirus (TSWV)

- Overdracht door trips
- Symptomen: vlekken op bladeren en vruchten
- Brede waardplantenreeks
- Cyclus van trips 12 tot 20 dagen afh. van temp. (20-30°C)
- Larve neemt TSWV op, volwassen trips draagt virus over naar andere plant
- Overdracht virus tot 20 dagen na opname door trips
- Geen overdracht mechanisch of via zaad, wel via stekken

Tomato chlorosis virus (ToCV)

- ToCV
- Overdracht door wittevlieg:
 - Tabakswittevlieg *Bemisia tabaci* (6 dagen besmettelijk)
 - Kaswittevlieg *Trialeurodes vaporariorum* (1-2 dagen besmettelijk)

ToCV-symptomen in tomaat

- 10 weken na infectie typische symptomen
(besmetting in 4 weken oude planten, door Bemisia)

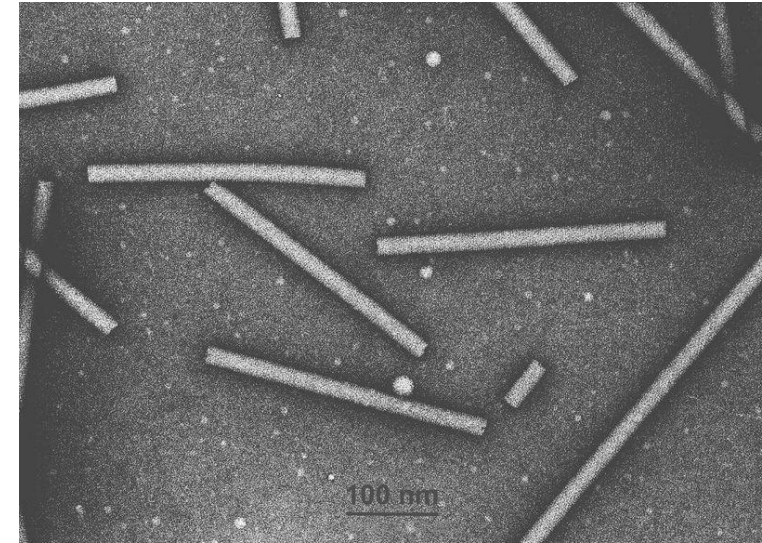
Hygiëneprotocol ToCV

- Verwijderen van besmet plantmateriaal
- Bestrijden van wittevlieg (vrijstelling Verimark)

Tobamovirussen

- Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV)
- Tabaksmozaïekvirus (TMV)
- Tomatenmozaïekvirus (ToMV)
- Komkommerbontvirus (CGMMV)
- Paprikamozaïekvirus (PMMoV)

Eigenschappen tobamovirussen

- Tobamovirus groep
- Zeer besmettelijk, via:
 - Gewashandelingen
 - Recirculatiewater
 - Zaad
- Incubatietijd: 2-4 weken
- Zeer stabiele virussen:
 - inactivatie na 10 min. bij 90°C
 - in plantsap meer dan 240 dagen actief

Komkommerbontvirus (CGMMV)

Paprikamozaïekvirus (PMMoV)

- Overdracht mechanisch (door gewashandelingen, via plantsap)
- Ook overdracht via zaad, substraat en drainwater
- Vlekken best waarneembaar op bladvoet
- Necrotische vlekken op vruchten
- Vruchten kunnen gebobbeld zijn
- Symptomen kunnen verdwijnen en terugkomen

Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV)

- Verspreiding:
 - Mechanisch (gewashandelingen)
 - Zaad
 - Hommels
 - Bodem, water
- Soms 10-15% van vruchten gevlekt en ruw oppervlak
- Waardplanten: tomaat, paprika, peper, tabak en petunia

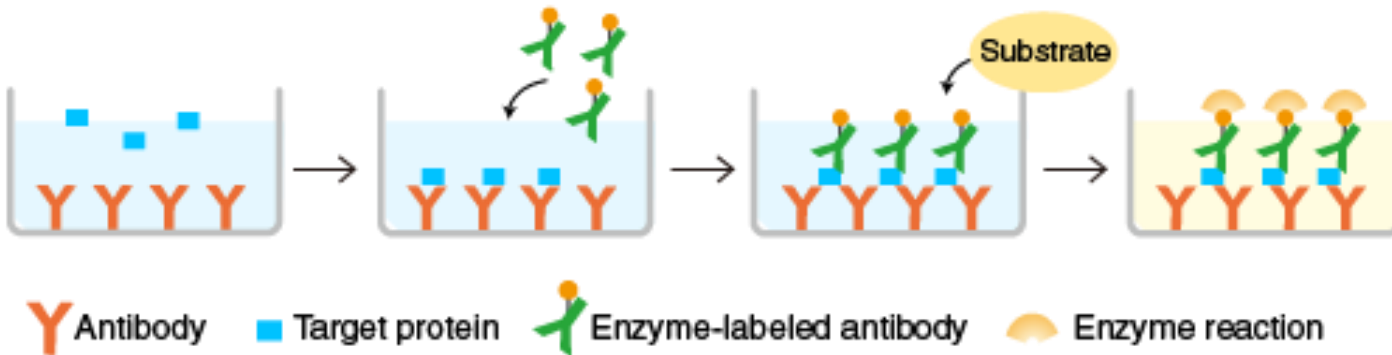

Ontsmettingsmiddelen in glastuinbouw

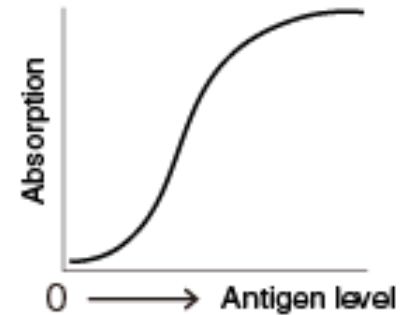
Middel	Toelatings-nummer	Werkzame stoffen	Effectief tegen	Dosering	Minimale inwerktijd	Opmerkingen
Menno Florades	12784 N	benzoëzuur	Bacteriën Schimmels Virussen	1% 2% 4%	1 uur 4 uur 16 uur	Lange inwerktijd.
Jet 5	12134 N	waterstofperoxide, perazijnzuur	Bacteriën en virussen Schimmels	2% 4%	5 min. 5 min.	Corrosief, bijtend.
Virkon S	13676 N	pentakalium- bis(peroxymonosulfaat)- bis(sulfaat)	Bacteriën, schimmels en virussen	1%	10 min.	Corrosief, bijtend. Roze kleurstofindicator.
Hyperclean X	14570 N	natriumhypochloriet	Bacteriën en virussen	1%	5 min.	Corrosief, bijtend.
SYN-Formaline	13525 N	formaldehyde	Bacteriën, schimmels en virussen	2% 150 L/ha	24 uur	Dompelen, vernevelen.
Koemelk (magere)	EU basisstof	Melkeiwitten (>3,5%)	Virussen	100%	2 sec.	Dompelen.

Voor alle middelen geldt: eerst grondig reinigen voordat ontsmet wordt !!

Detectie virussen met ELISA

Y Antibody ■ Target protein 人 Enzyme-labeled antibody ☂ Enzyme reaction

Gevoelige detectie virussen: real-time PCR

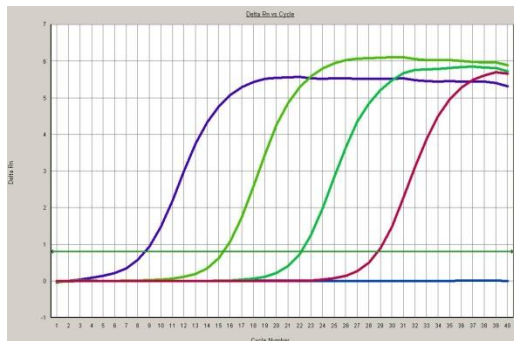
Gewas

Monstername

Extractie DNA

Kwantificering pathogenen

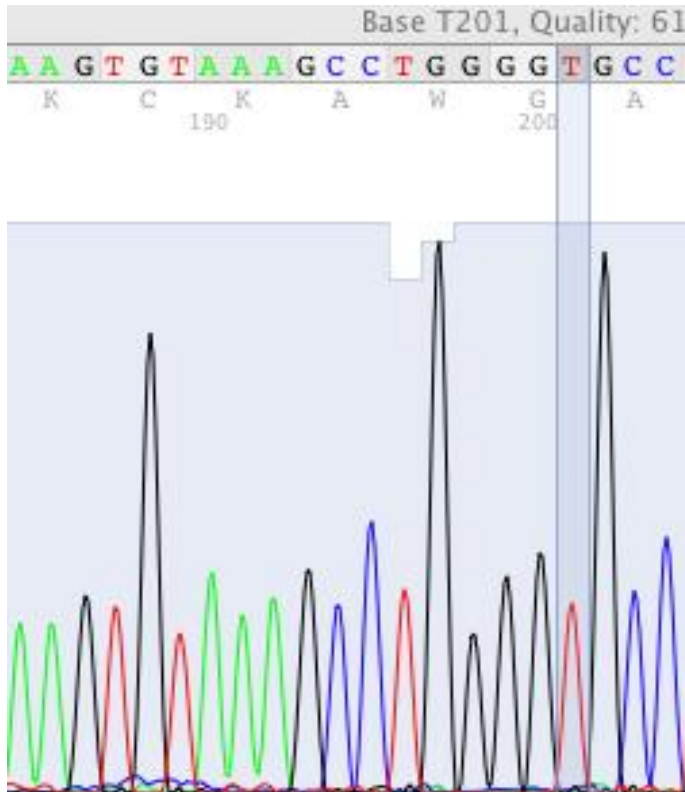

**Vermeerdering en detectie
DNA van pathogenen**

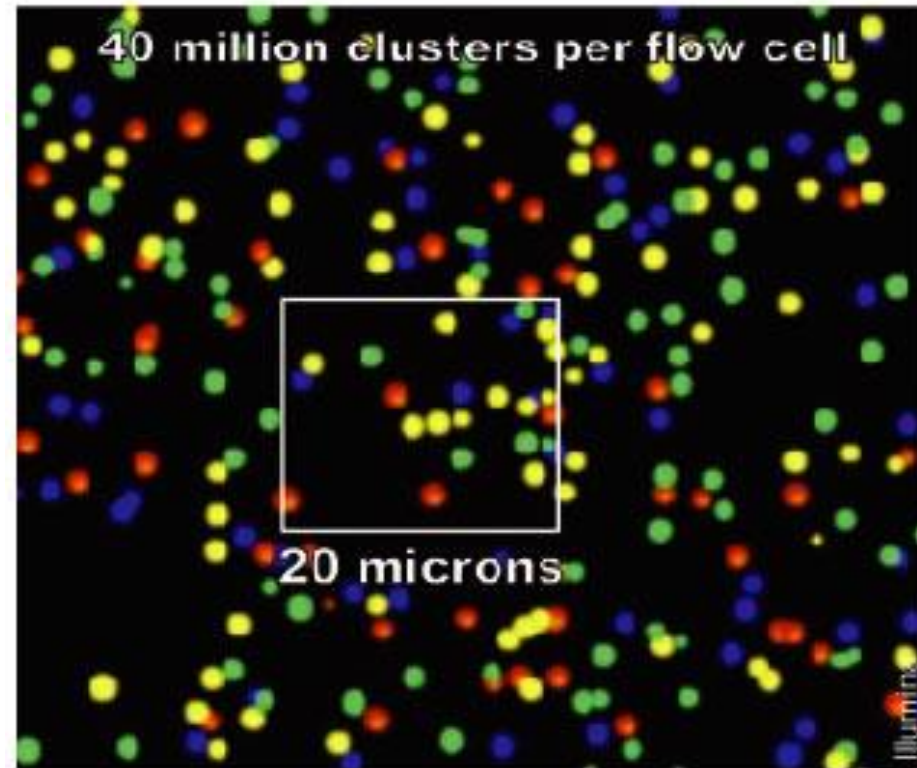
Detectie actieve virussen: bio-assay

Verwantschap aantonen: sequentie-analyse

chromatogram

flow cell

Cross-protectie met milde stammen pepinomozaïekvirus

Cross-protectie PepMV

Geen cross-protectie PepMV

Virusbeheersing in glastuinbouw

- Insectenoverdraagbare virussen:
 - Resistentie in gewassen
 - Scouten, monitoring
 - Verwijderen van besmet plantmateriaal
 - Vectoren bestrijden met biologische bestrijders en (integreerbare) insecticiden
- Mechanisch overdraagbare virussen:
 - Resistentie in gewassen
 - Hygiëne met behulp van ontsmettingsmiddelen
 - Scouten, monitoring
 - Verwijderen van besmet plantmateriaal
 - Cross-protectie